

A, Á

Abszolút dominancia elve 496
 Ackoff, R. L. 73–74
 Adatbányászat 242–243
 Adminisztratív modell 61–63, 69
 Ág módszer 116, 117, 489
 Alapvető nemzetközi jogok 405
 Alkalmazott etika 413–414
 Alkotmányos választás elmélete
 335–337, 340–341
 Alku 113–114, 344
 – érdek alapú 303, 311–314
 – pozíciós 303, 309–310, 312–313
 Allais-paradoxon 193, 198, 203
 Állapot dominancia elve 496
 Allison, G. T. 65, 80
 Allport, G. W. 29, 31–32
 Alternatív döntési modellek
 197–204
 Alternatívák szekvenciális kezelése
 87–89
 Analitikus hierarchikus eljárás
 (AHP) 421–422
 Analízis 22–23, 26–27, 32–33, 39
 Analogikus gondolkodás 134, 139
 Anomáliák 139–140
 Aranyszabály 326
 Argyris, C. 162
 Arisztotelész 337, 416–417, 428
 Arkhimédész 135
 Arrow, K. 220, 338–340, 356–360,
 365–367, 376
 Arrow-féle lehetetlenségi tétel 335,
 339–340, 356–360, 366–367, 370
 Aspirációs szint 71, 91
 Autoritásmegosztás 430

B

Bales interakció-elemzési sémája
 262–264
 Barakonyi, K. 104

Bartee, E. M. 17, 20–21, 48,
 257–258, 540
 Bartee-féle problémater 20–21,
 27–29, 48, 257
 BATNA 315
 Bayes-tétel 183, 186
 Bazerman, M. H. 89
 Behódoló egyéniség 267
 Bentham, J. 339, 361, 416
 Bernoulli, D. 170, 192, 200, 516
 Birtoklás hatása 198, 201, 210
 Bizonyossági hatás 198–199
 Bizonytalansági szituációk
 494–495, 498–505, 509
 Bootstrapping 453
 Bottom-up döntéshozatal 47, 49
 Bower, J. L. 330–331
 Brainstorming 159, 163, 287
 Bross, J. I. 72–73
 Buchanan, J. 340

C

Célállapot 17, 19, 26, 28, 492, 532
 Cél-eszköz modell 488
 Célfüggvény 497
 Cohen, A. M. 250, 274
 Collins, H. M. 225
 Condorcet, M. 338–339, 341, 358

CS

Csoport
 – delphi- 284–288, 299
 – formális 268
 – hatékony 257, 275–277
 – interaktív 284–286, 299
 – kohézió 262, 270, 277
 – névleges 284–287
 – normák 265–268, 277, 280, 298
 – nyomás 266, 279
 – pszichológiai 259
 – referencia 269

- szerkezet 268–272
- tagsági 269
- viselkedés 265, 267, 270, 278, 281

D

- Dahrendorf, R. 329
 Dedukció 136, 163
 Dekomponálás 102
 Demsetz, H. 219
 Deontologikus etika 416–417, 459
 Descartes, R. 428
 Diffúz megközelítés 390
 Diszjunktív döntési szabály 113, 205, 550
 Dominancia axióma 76–77
 Dominancia modell 550
 Döntési elv 509
 Döntési fák 522–527, 547
 Döntési idő 69
 Döntési súly 198
 Döntésreleváns mérőszám 497
 Durkheim, E. 389

E, É

- Edgeworth, F. T. 339, 361
 Edwards, W. 183, 208
 Egyéni döntéshozatali modellek 53, 79–80
 Egyszerű lutri 518–522
 Egyszerűség elve 35
 Együttes előfordulás 177–178
 Elit csoportok 248–250
 Ellsberg-paradoxon 195, 203
 Előny-hátrány elemzés 313
 Elsődleges társadalmi javak 363–364
 Elster, J. 172, 334, 336–337, 346, 350, 373
 Elvart hasznosság elmélete 197, 203

- Emberi információfeldolgozás korlátai 95–103, 134
 Emberi tőke 217, 219
 Emberi univerzáliák 31–32
 Érdekösszegzés 370
 Erényetika 416–417, 428, 438
 Érintettelmélet 42, 411, 417–422, 446
 Erőtéranalízis 287, 290
 Értékek kommunikációja 432
 Értékfüggvény 200
 Értékítélet-összegzés 370
 Etikai algoritmus 406
 Etikai egoizmus 416
 Etikai relativizmus 406
 Etikus döntéshozatal 412–413
 Etikus vezetés 438
 Etnocentrikus megközelítés 405–406, 424
 Etzioni szocioökonómiai döntésmélete 425–427
 Etzioni, A. 410, 416, 425–427
 Explicit szabályok 120
 Externáliák 348

F

- Facilitálás 321
 Feladatkörnyezet 21
 Felelős döntéshozatal modellje 411, 442, 446
 Festinger, L. 176, 536
 Fischhoff, B. 189–190, 453, 458, 462, 464–465, 479, 534
 Fisher, R. 315, 317
 Fogalmi információfelhasználás 147
 Fogolydilemma 77, 324–325, 346–351
  - sokmenetes 349–350
  - sokszemélyes 348–349
 Fokozatos hozadék modellje 65–66

Folyamatkonzultáció 320
 Folytonosság érv 124
 Független egyéniség 266–267
 Függetlenségi axióma 77

G

Gazdasági járadék 105–106
 Gibbard paradoxon 372
 Gondolati térkép módszer 159
 Goodpaster, K. 415–416, 442
 Groupthink 293–294, 374, 377
 Groupware 232

GY

Gyáva nyúl játék 328–329
 Gyöker módszer 116–117, 488–489
 Győz/győz stratégia 315

H

Hasznosságfüggvény 516–522
 Hatalmi távolság 387, 399
 Heurisztikák 21, 46, 87, 89–91, 102, 123, 138, 169, 183–192, 208–210, 246, 464–466, 532–533, 551
 – reprezentativitás 90, 185–187, 192, 208
 – rögzítés és kiigazítás 90–91, 188–189, 192
 – hozzáférhetőségi 90, 187–188, 192, 208, 464
 Hiposztázálás 25
 Hofstede, G. 386–388, 399
 Homans, G. 259–261, 265, 298
 Homo oeconomicus 121, 171, 374, 378
 Hosszú távú memória 96, 101
 Howard-féle problémater 37
 Hruscsov, Ny. 329
 Hume, D. 348
 Humphreys, P. C. 44–45
 Hurwitz-kritérium 77, 500, 503

I, Í

Igazságos elosztás 337
 Illumináció 134, 156
 Imitáció 137
 Implicit szabályok 120
 Imponderábilak 540
 Individualizmus 387, 390, 399
 Indukció 134–136
 Információ hierarchiamodellje 146
 Információs aszimmetria 43, 114
 Inkrementalizmus 116–118
 Inkubáció 134, 156
 Instrumentális információfelhasználás 147
 Intellektuális kreativitás 140
 Intencionalizmus 417
 Interkulturális tréning 408
 Intuíció 140–142, 244, 394, 408
 Intuitív gondolkodás 143–144
 Intuitív problémamegoldó 130, 151–152
 Irreális optimizmus 466

J

Jackson, J. M. 264, 270
 Janis, I. L. 123, 277, 293, 377
 Játékelmélet 322–323, 326, 328, 336, 371–372, 492, 494, 527–529
 Játzmák 303–304, 322–329
 – kétszemélyes 322–329
 – zérőösszegű 306, 323, 528–529
 Jóléti közgazdaságtan 339–340, 360, 362, 369, 373
 Jól-lét 372
 Jung, C. 394
 Jungerman, H. 123–124

K

Kahneman, D. 89, 123, 183–185, 188, 197, 200, 208, 541, 551

- Kalibráció 190
 Kant, I. 416
 Kategorikus imperatívusz 326
 Kennedy, J. F. 328–329
 Kényszerítő nyilvánvalóság 24,
 29, 30, 32, 49, 110
 Keretelési hatás 198, 201–202, 209,
 211
 Kevert stratégia 323, 528–529
 Kielégítésre törekvés 87, 91–92, 497
 Kielégítő döntések 65, 69–71, 74,
 550
 Kindler, J. 66, 72, 75, 324, 337,
 343–345, 356, 456, 487, 536, 542,
 550
 Kis lépések politikája 79, 116, 489
 Know-how 228–229
 Kockázat
 – antropológiai közelítés 454,
 467–472, 483
 – áthárítás 295
 – becslés 453–454
 – elfogadható 453
 – értékelés 450, 453
 – kezelés 453–454, 483
 – kommunikáció 450, 478–483
 – közgazdasági közelítés 454,
 458–460, 472, 483
 – kulturális elmélet 468–471
 – percepció 465, 467, 473, 480,
 483
 – pszichológiai közelítés 454,
 460–467, 472, 483
 – szabályozás 453
 – szociológiai közelítés 454,
 467–472, 483
 – szubjektíven elvárt 460
 – technikai közelítés 454–458,
 472, 483
 Kockázati szituációk 494–495,
 504–527
 Kockázatkommunikációs kampány
 479–483
 Kodifikációs tudásstratégia 237
 Kognitív disszonancia 176–177,
 180, 205, 536
 Kognitív korlátok 95, 100–101,
 120, 125
 Kognitív morális fejlődés modellje
 439–440, 446
 Kognitív sémák 95–96, 134
 Kogut, B. 225, 228
 Kohlberg, L. 439–440, 446
 Kollektív felelősség 343
 Kollektivizmus 390, 399
 Kommunikációs hálóok 272–275,
 298
 Kommunitáriusok 416
 Komparabilitás axióma 75–76
 Kompenzatórikus stratégiák
 204–205
 Kompromisszum 311, 331, 477,
 487, 532
 Konfliktus
 – érdekkonfliktus 305–306,
 474–475
 – érintőleges 330
 – értékkonfliktus 305, 474–475
 – információs 305, 474
 – környezeti 471, 474
 – lényegi 330
 – menedzsment 248–250
 – strukturális 305, 474–475
 – társadalmi 473–478
 – viszonyrendszer 305, 474–475
 Konformitás 265–268, 293
 Konfucius 302
 Konjunktív döntési szabály 112,
 205, 550–551
 Konszenzus 259, 262, 265, 277, 282,
 292, 296, 298, 311, 330, 342, 399
 Kontingencia elmélet 382

- Kontraszthatás 176
 Konzekvencialista etika 416–417
 Konzervativizmus 183, 208
 Kölcsönös előnyök elmélete 364
 Költség-haszon elemzés 453
 Következményelvűség 335
 Következtetési létra 162
 Közakarát 335
 Közjavak 340, 348
 Közlegelők tragédiája 349
 Kreatív döntéshozatal 127–164, 280–281
 Kreatív képességek 129–130, 133, 142–151
 Kultúra
 – fogalma 381, 384–389
 – G-típusú 395–396
 – kultúramentes elmélet 382
 – kultúraspecifikus elmélet 382
 – objektív 385
 – szubjektív 385
 – U-típusú 395–396
 Kulturális integráció 408
 Kulturális standardok 389
 Kulturalisták 383
 Kuroszava, A. 175
 Kvázi strukturált döntések 41
- L**
- La Fontaine 170
 Laplace-kritérium 500–501, 503, 535
 Lehetőségelmélet 88, 197–203, 541
 Lehorgonyzás 188–189, 210
 Leíró döntésemélet 72–74, 76–78, 82–84, 167–168, 172, 182, 207, 492, 494
 Leíró etikai modellek 411, 415, 422
 Lewin, K. 262, 264, 395
 Lewitt, T. 226
- Lexikografikus döntési szabály 205, 545–546, 548–549, 551
 Lindblom, C. 65, 79, 116, 488–489
 Logikai inkrementalizmus 117–118
 Logikai valószínűségmodell 182
 Logikai/empirikus tényezők 426–427
 Logikus problémamegoldó 130, 151–152
 Lucretius 156
- M**
- Mágiaelv 138, 141
 March, J. 57, 62, 64, 67–69, 79, 92, 101, 119, 134, 226, 325, 550
 Marshall, A. 339
 Maslow, A. 30, 408
 Maxi-max kritérium 499–500, 503
 McGregor, D. 276
 Megbánásemélet 203, 205
 Megkülönböztető képesség 490
 Méltányosságként felfogott igazságosságelmélet 363
 Memóriaelv 138, 140
 Menedzsmentkontroll 45–46
 Mentális analógiák 141
 Mentális könyvelés 198, 202, 211
 Mérő, L. 95, 97–98, 319, 323, 326, 329, 347, 349
 Mesterséges etika 443–446
 Mesterséges intelligencia 443–444
 Metaforikus gondolkodás 139
 Metaplan 287–288
 Meta-racionalitás érv 124
 Mezőelmélet 262
 Mill, J. S. 361, 416
 Miller, G. A. 39, 95
 Miller-féle szám 95
 Minimális liberalizmus feltétel 367–368, 372–373

Mini-max kritérium 498–499, 503, 535

Mintzberg, H. 109–110, 134

Módszerelv 138–139

Morálfilozófia 411, 415–418, 428, 446

Morális érzékenység 438

Morális képzelőerő 413

Morális máz 436

Morális pluralizmus 418

Mutációelv 138

N

Nemek harca 325–327

Neumann, J. 74–76, 119, 323, 492, 515–516, 541, 544

Neumann–Morgenstein-féle axiómarendszer 74–76, 119, 544

NIMBY szindróma 476

Nixon, R. 189

Nonaka, I. 221, 224, 226–227, 231–232, 238

Normatív döntésemélet 72–78, 82–84, 167–168, 170, 193, 446, 492, 494–529, 553

Normatív etikai modellek 411, 415, 418

Normatív társadalomelmélet 337, 351, 370

Normatív valószínűségelmélet 181

Normatív/érzelmi tényezők 426–427

O

OLAP rendszerek 242

Olsen, J. P. 67

Optimális döntések 69–70, 74, 80

Ö

Önattribúció 466

Önmotivált kreativitás 228

Összeegyeztethetőség elve 35

Ösztönzési kompatibilitás 343

P

Paradigmák 103, 131–132, 149, 224

Paradigmaparalízis 132

Parametrikus döntések 494

Pareto-elv 340, 357, 360, 367–368, 370, 372–373

Pareto-analízis 287, 290

Pareto-i libertárius lehetetlenségi tétel 365–373

Partikularizmus 387, 390

Pascal, B. 181

Pasteur, L. 133

Percepció 95, 131, 169, 173–175, 183, 185, 197, 509

Perszonalizációs tudásstratégia 237

Phillips–66 287–288

Pigou, A. C. 339, 361

Platón 337

POLANO-elemzés 546, 549–550

Polányi, M. 219, 221, 223, 226–227

Polikronikus időfelfogás 391

Politikai piac 348–349, 360

Pólya, Gy. 21, 38, 138

Porter, M. 234

Potyautas jelenség 348

Preferenciafüggvény 496–498, 500–501, 503, 509–510, 513

Preferenciális függetlenség 491–492
„Próba szerencse” módszer 136–138, 140

Probléma

– aktivitás 69

– állapot 17

– empirikus 21, 24, 27, 40

– felismerés 18, 22–30, 32, 39, 303, 392, 413, 530–531

– gazda 45

- képviseleti 43
  - konceptuális 21–23, 27–28, 40
  - kutatás 24–25
  - lappangás 69
  - nyílt 42
  - stratégiai 39, 46, 48
  - szerkesztés 102
  - taktikai 39, 46, 48
  - társadalmi 21, 27–35, 40, 48
  - taxonómia 20–21, 30, 40, 48
  - viselkedési 21, 24, 27, 40
  - zárt 42
- Prusak, L. 218, 232
- Pseudo bizonyossági hatás 200, 209
- Pszichometrikus eljárás 462, 465, 543

Q

Quinn, J. B. 117

R

- Racionális tájékozatlanság elmélete 354–356
- Racionális távolmaradás elmélete 352–354
- Racionális várakozások elmélete 105
- Racionalitás
- célracionalitás 118, 121, 172, 350, 431, 488–489, 493–494
  - egyéni 346
  - értékracionalitás 118, 121, 172, 431, 488, 493–494
  - formális 118–119
  - gazdasági 118, 121–122
  - kollektív 346, 360
  - korlátozott 70, 79–81, 85–125, 134, 184, 391, 489, 494
  - objektív 70, 74
  - procedurális 118–120, 171

- szubsztantív 118–119, 171–172
- társadalmi 118, 122

Racionalitási axiómák 74–78, 119

Rapoport, A. 350

Rawls, J. 362–363, 366, 416, 431–432, 443

Relatív előny elve 35

Relatív gyakoriság 181–182, 534

Rendezőmodellek

- leíró 492–493, 530–537
- normatív 492–493, 535–537
- Vlek–Wagenaar 530–536

Rosszul strukturált döntési helyzet 41, 49, 87, 92–94, 251, 551

Rousseau, J. 416

Rövid távú memória 95–96

Rutherford, E. 134

Rutin jellegű döntéshozatal 280–281

S

Samuelson, P. 340

Savage, L. J. 75, 77, 501–503, 535

Savage-féle kritérium 77

Savage–Niehans kritérium 501–503, 535

Schein, E. 387–388, 392, 433

Sebezhetetlenség illúziója 466–467

Sen, A. 335, 337–340, 351, 356, 358–360, 363–373

Sharp, A. 160–163

Sidgwick, H. 361, 416

Simon, H. 21–22, 26–41, 48–49, 52, 62, 70–71, 79, 86–87, 93, 112, 115, 119–120, 123, 172, 205, 219, 226, 281, 391, 443–444, 540, 542, 550

Singer, E. A. 73

Skinner-féle modell 63–64, 137

Slovic, P. 78, 123, 196, 453, 462, 464–465, 534

Smith, A. 57–58, 122, 171, 206

Stakeholder döntési módszertan

420

Stratégiai döntések 45–46, 87–88,
103–118, 129, 397, 494

Stratégiai viselkedés 336

Struktúraérv 124

Strukturált döntési helyzet 41, 49,
87, 92–94**SZ**

Szabály-alapú viselkedés 403

Szabályozott anarchia modell 65

Szakmai fejlődési szintek 98–99

Számszerűsítő modellek 545–547

Szavazási paradoxon 358

Szekvenciális időfelfogás 391

Szelektív percepció 173, 180

Személyes szféra 368

Szemeteskosár-modell 67–69

Szempontok szerinti kizárás 88

Szentpétervári paradoxon 170,
192, 512, 516

Szerepmódszer 287, 289

Szervezeti döntéshozatali modellek
53, 80–83

Szervezett anarchia 67, 134

Szerződéselméletek 416

Szigorú megerősítés modellje
63–64

Szimbolikus

információfelhasználás 147

Szintézis 22–23, 27, 32–33

Szisztematikus gondolkodás 130,
160–164

Szubjektív hasznosság 171, 458

Szubjektíven elvárt hasznosság
modellje (SEU) 192, 197, 547

Szükségletpiramis 408

Szűrőmodellek 545–553

T

Tanulás 116, 129, 131, 137,

139–140, 156, 191, 217–218, 221,
226–227, 234, 240, 251, 253, 350

– közös 248, 250

– szervezeti 217, 226, 230–231

– tapasztalati 230, 252

Tanuló szervezet koncepció 217,
240Tárgyalás 303, 306, 308–322, 332,
344

– szekvenciális 318

– szimultán 318

Tárgyaláson alapuló
döntéshozatal 280–281

Társadalmi állapot 359, 368–369

Társadalmi felerősítés modellje
472–473, 483

Társadalmi felszívódás 34

Társadalmi igazságosság 361

Társadalmi jóléti függvény
356–357, 360, 366

Társadalmi normák 350, 386

Társadalmi nyomás 354

Társadalmi választások elmélete
353, 373–375

Társas integráció elmélete 261

Teljes indukció 134

Teljesítményértékelés 429

Thordike-effektus 64

Tolakodó preferenciák 370

Top-down döntéshozatal 47, 49

Többszemponos döntések elmélete
(MAUT) 535, 537–553

Tranzitivitás axióma 76

Trompenaars, F. 380, 383, 387–388,
390, 395, 400, 403

Tudás

– deklaratív 227

– értő 228

- explicit 223–225, 229, 231–232, 234, 244–245
  - feltérképezése 234
  - fókuszált 226–227
  - funkcionális 229
  - innovatív 235
  - integratív 229
  - irányultsága 227–229
  - kultúrába ágyazott 225
  - megragadhatósága 223–226
  - munkás 217
  - procedurális 228
  - stratégia 235–237
  - tacit 220, 223–226, 229, 231–232, 234, 239, 244–245
  - tárgyi 228, 229
  - testbe ágyazott 225
  - tudatba ágyazott 225
- Tudás szintű döntéshozatal 45–46
- Tudáskonverziók 231
- Túlzott bizonyosság 464
- Tversky, A. 78, 89, 123, 183–185, 188, 195, 197, 200, 208, 375, 534, 541, 551
- U**
- Univerzalizmus 387, 390
- Ury, W. 315, 317
- Utilitarizmus 339, 361, 416, 459
- Utilitás 58, 75, 171, 535, 538–539, 541–553
- V**
- Valencia 58
- Vállalati képességek 105
- Valószínűség
- matematikai 494, 496, 534
  - objektív 494, 496, 547
  - statisztikai 494, 496
  - szubjektív 182, 459, 494, 496, 509, 547
- Valószínűségdominancia elve 496
- Várható érték elv 510–515
- Várható hasznosság 60, 516–521
- Verifikáció 134, 156
- Vezérürüjáték 327
- Viselkedéstudományi döntésemélet 78, 81–82
- Visszatekintő torzítás 189, 192, 209
- W**
- Wald-kritérium 77, 498–499
- Weber, M. 121, 172, 382, 431, 488
- Williamson, E. 219–220